

Kiitos osallistumisestasi ruokintapaikkaseurantaan! Seuranta on nyt jatkunut 36 talven ajan. Talven 2023/2024 tulokset on palautettu 192 paikalta eri puolilta Suomea (osallistujaluettelo on ohessa). 13 henkilöllä oli seurannassa kaksi paikkaa ja yhdellä kolme. Viime talvena perustettiin 12 uutta seurantapaikkaa. Tulokset saatiin sähköisesti 121 paikalta ja paperilomakkeilla 71 paikalta.

Sähköpostin käyttäjät saavat palautekirjeen sähköisesti. Paperilomakkeiden käyttäjille lähetetään kirjeessä uudet lomakkeet ja palautuskirjekuori alkavalle talvelle 2024/2025. Toivotamme antoisia hetkiä ruokintapaikan lintu- ja nisäkävieraita seurattaessa. Tutkimuksesta olisi hyvä kertoa muille lintujen ruokkijoille, jotka mahdollisesti ovat kiinnostuneita osallistumaan. Ohjeet ja lomakkeet löytyvät Luomuksen tietopankista: <https://tietopankki.luomus.fi/linnustonseurannat/lintulaskennat-ja-seurannat/ruokintapaikkaseuranta/>

Muistutamme myös ruokintapaikkaseurannan lomakkeesta 2, jolla voi ilmoittaa tietoja sairaista, kuolleista tai epänormaaleista yksilöistä. Kirjeen lopusta löytyy Marja Isomursulta Ruokavirastosta saatuja tietoja lintujen sairauksien tutkimuksesta ja näytteiden lähettämisestä. Kuten raportista käy ilmi, ruokinnoilla esiintyy lintutauteja ja ruokinnan siisteydestä on tärkeää pitää huolta.

Seurannan tuloksista ilmestyi kesällä 2024 Risto A. Väisäsen artikkeli ”Ruokintapaikkalintujen runsauden vaihtelu eri biotoopeilla 1991–2023”. – Linnut-vuosikirja 2023, s. 6–21.

https://lintulehti.birdlife.fi:8443/pdf/artikkelit/11797/tiedosto/Linnut_VK2023_006-021_Ruokintapaikkalinnut_artikkelit_11797.pdf#view=FitH

Sähköpostin käyttäjät saavat artikkelin liitetiedostona (muille on palautekirjeessä eripainos). Juttu löytyy myös Luomuksen ruokintapaikkaseurannan tietopankista.

Suosittellemme osallistumista BirdLife Suomen järjestämään pihabongaukseen 25.–26.1.2025:

<https://www.birdlife.fi/tapahtumat/pihabongaus/>

Seurantatiedot Lintulautaan

Ruokintapaikkaseurantaan osallistuvien toivotaan palauttavan talven seurantatiedot Lintulauta-palvelun kautta. Lintulautaa kannattaa kokeilla, mahdollisissa ongelmatilanteissa autamme mielellämme (muista ensin antaa jakson havainnointiteho, jotta ohjelma hyväksyy tallennuksen)! Ohje Lintulauta-palvelun käyttöön löytyy ruokintapaikkaseurannan tietopankista (Lintulauta-palvelu havaintojen ilmoittamiseen.pdf).

Lintulauta-palvelun kautta pääset myös tarkastelemaan seurantaan ilmoittamiasi tietoja.

Jos et voi käyttää Lintulauta-palvelua tai Ruokintapaikkatutkimus-Excel-lomaketta, palauttaisitko paperilomakkeet museolle postimerkillä varustetussa kirjeessä toukokuun alussa kuten ennenkin.

Ruokintapaikkaseurannan tulospalvelu

Ruokintapaikkaseurannan tulokset kuluvaan kauteen asti ovat osoitteessa:

<https://rengastus.helsinki.fi/tuloksia/Ruokintapaikka>

Tulospalvelussa on nähtävillä lajien karkea runsaus eri vuosina. Runsausarviot perustuvat yksilömääriin ilmoitettuja seurantajaksoja kohden koko Suomessa, eivätkä ne siten ota huomioon ruokintapaikkojen erilaista alueellista jakautumista vuosien välillä tai kohteissa tapahtuneita muutoksia. Selkeimmät lajien runsastumiset ja taantumiset erottuvat kuitenkin näistä virhelähteistä huolimatta. Lisäksi nähtävillä ovat muun muassa ilmoitusten määrä vuosittain sekä havainnoijakohtaisesti tiedot siitä, miltä vuosilta tietoja on ilmoitettu.

Antoisaa seurantatalvea toivottaen!

Osallistujat talvella 2023/2024 (etelästä pohjoiseen):

Pekka Ravio (Karjaa), Erkki Tietäväinen (Raasepori), Deisi Nordlund (Ingå), Mikael Ranta (Raasepori), Riitta Korpinen (Espoo), Stefan Blomqvist (Espoo), Juhani Timonen (Kauniainen), Antti Mikala (Espoo), Mikko Nykyri (Espoo), Tuula Santala (Helsinki), Inga-Liisa Kautto (Helsinki), Seppo Sarlin (Helsinki), Leena Airikkala (Kirkkonummi), Viktor Lunetta (Vantaa), Marjukka Modig (Vantaa), Dolf Assmann (Helsinki), Markku Heinonen (Parainen), Seppo Pelkonen (Salo), Esko Gustafsson (Kaarina), Marja Elonsalo (Kaarina), Marja-Liisa Rajasaari (Salo), Lauri Kleemola (Salo), Päivi Kallioniemi (Tuusula ja Hirvensalmi), Tapio Hietaniemi (Tuusula), Tuula Vieru (Järvenpää), Jouko Lehtonen (Turku), Juha Mäkelä (Kaarina), Hannu Ali-Eskola (Kaarina), Kalle Rainio (Kaarina), Jouko Pitkänen (Paimio), Olli Okko (Tuusula), Ralf Rikberg (Loviisa), Esa Halsinaho (Turku), Tytti Eronen (Loppi), Eetu Paljakka (Miehikkälä), Heikki Tuominen (Somero), Salme Tuomola (Janakkala), Jukka Seppälä (Kouvola), Mirja Suoknuuti (Lappeenranta), Pentti Niemi (Kouvola), Markku Metso (Kouvola), Seppo Löfgren (Lappeenranta), Soili Laaksonen (Laitila), Reijo Leino (Forssa), Ritva Ruti (Lappeenranta), Juha Saarnio (Pyhäranta), Markku Kantola (Säkylä), Esa Helander (Rauma), Juha Marjanen (Säkylä), Maili Sillanpää (Ypäjä), Liisa Lilvanen-Pelkonen (Akaa), Sirkka-Liisa Vaalivirta (Savitaipale, 2 paikkaa), Irmeli Ojanne (Imatra), Helena Lamberg (Imatra), Seppo Aro (Säkylä ja 2 paikkaa Tampere), Ilkka Kuvaja (Säkylä), Minna Innala (Valkeakoski), Olli-Pekka Kuhanen (Taipalsaari), Ritva Valtonen (Vesilahti), Minni Taulo (Valkeakoski), Harry Backman (Kangasala), Carita Ihalainen (Eurajoki), Keijo Aaltonen (Eurajoki), Outi Ratinen (Ulvila), Juha T. Tanttu (Pori), Kaarina Davis (Hämeenkyrö), Matti Koskenniemi (Ylöjärvi), Ismo Nieminen (Ylöjärvi), Antero Alho (Ylöjärvi, 2 paikkaa), Sauli Sarkanen (Orivesi), Annukka Enervi (Orivesi), Heli Salmelainen (Orivesi), Timo Lavola (Jämsä), Marja-Liisa Hintsanen (Sulkava), Edward Klun (Ruovesi), Pekka Kiho (Jyväskylä), Tuula Närväinen (Kangasniemi), Jari Seppälä (Ylöjärvi, 2 paikkaa), Heli Kuurne (Kangasniemi), Tiina Prittinen (Toivakka), Antti Leukkunen (Kangasniemi), Anja ja Pekka Paavilainen (Mikkeli), Esa Särkkä (Petäjavesi), Ingmar Rosengård (Kristinestad), Raimo Suomalainen (Varkaus), Risto Sulkava (Heinävesi), Tellervo Kauhanen (Leppävirta), Olavi Eskelinen (Heinävesi), Jari Pitkälä (Kauhajoki), Ismo Nousiainen (Kauhajoki), Seppo Mertanen (Äänekoski), Tomi Hakkari (Äänekoski), Auli Patjas (Outokumpu), Eeva Nikkola-Sahlberg (Ilmajoki, 2 paikkaa), Jorma Sivunen (Seinäjoki), Seppo Rasku (Seinäjoki), Harri Hutri (Seinäjoki), Timo Mäkinen (Karstula), Marja Tenhunen (Tuusniemi), Hannu Mähönen (Eno), Tuula Vanamo (Tervo), Eini ja Pertti Räsänen (Kaavi), Timo Perätie (Kaavi), Ossi Hemminki (Kauhava), Pentti Hirvonen (Keitele), Pirjo Lipponen (Petäjavesi), Henna Martiskainen (Kuopio), Tarja Rönkä (Iisalmi), Mats Björklund (Pedersöre), Alisa Äijänen (Kokkola), Matti Sykkö (Kokkola), Aimo Niemi (Kokkola, 2 paikkaa), Anitta Partanen (Sotkamo ja Kajaani), Jyrki Lukkari (Sotkamo), Pirjo Mulari (Sotkamo), Teppo Piira (Sotkamo), Keijo Meriläinen (Kuhmo), Anssi Hietaharju (Oulainen), Pekka Majuri (Liminka), Auli Wilenius-Juola (Oulu), Mari Parkkari (Oulu), Antti Peuna (Oulu ja Kemijärvi), Tuomas Salste (Oulu), Ari Lapinkangas (Oulu, 2 paikkaa), Esa Aalto (Oulu), Terhi Armanto (Oulu), Alpo Huhmarniemi (Oulu), Pekka Rahko (Oulu), Juho Tornberg (Oulu), Suvi Jalokoski (Ii), Tuula Laasanen (Kemi), Tuomo Miettunen (Kemi), Sisko Ainassaari (Simo), Tuomo Karplund (Kemi, 2 paikkaa), Erkki Lehikoinen (Kemi), Eero Salo-oja (Kemi), Kaarina Yli-Hukkala (Kemi), Jouko Kärkkäinen (Simo ja Kemi), Elina Taskila (Tornio), Anja Suopajarvi (Tornio), Maila Ylisirniö (Posio), Eine Kaarlejärvi (Ranua, 2 paikkaa), Aapo Määttä (Kuusamo), Vesa Kilpivaara (Kuusamo), Terttu Keränen-Kvist (Tornio), Eeva Pyhtilä (Rovaniemi), Eino Tammela (Ylitornio), Pirjo Vihersalo (Rovaniemi), Anu Nurila (Rovaniemi), Esko Nevala (Rovaniemi), Tuulikki Karinen (Rovaniemi), Jukka Väänänen (Rovaniemi, 2 paikkaa), Jukka Simula (Rovaniemi), Anne-Mari Väisänen (Rovaniemi), Pekka Räinen (Pello), Anja Haavikko (Rovaniemi), Hannu Jauhiainen (Rovaniemi), Martti Kemppainen (Pello), Helga Heiskari (Rovaniemi), Pirkka Aalto (Kemijärvi), Jorma V.A. Halonen (Pello), Marja Sirkka (Pello), Kirsti Pelkonen (Pelkosenniemi), Eila Ylilokka (Savukoski), Pekka Paarman (Sodankylä), Arvi Ala (Kittilä), Juhani Aro (Kittilä), Paula Lehtonen (Kittilä), Hilikka Suomalainen (Kittilä), Sakari Roininen (Muonio), Olli Soutukorva (Muonio), Pirjo Huttunen (Enontekiö), Kari V. Markkanen (Inari), Anja Akujärvi (Inari), Anja Vest (Inari), Jouni Aikio (Inari) ja Kristiina Johansson (Enontekiö).

Pikkulintujen tautitilanteesta ruokintakaudella 2023/2024

Syksyllä 2023 saatiin havainnoida suurta kuusitiaisten vaellusta eri puolilla Suomea. Valitettavasti taajamien kautta lentäneet kuusitiaisparvet eivät aina selvinneet ihmisten, liikenteen ja rakennusten keskellä, vaan parvia törmäili rakennuksiin. Ruokavirastoonkin saatiin näytteeksi tapaturmaisesti kuolleita kuusitiaisia. Oulusta niitä löytyi syyskuun alussa, Varsinais-Suomesta syyskuun lopussa ja Ahvenanmaalta lokakuun alussa. Kuusitiaisit olivat yleensä normaalikuntoisia, nuoria lintuja. Huhtikuun 2024 lopulla saimme Etelä-Savosta harvinaisia näytteitä, punarintoja, joita oli kuollut ruokintapaikalle. Punarinnosta ei löytynyt sairauksia, vaan ne olivat nääntyneet nälkään. Ilmeisesti harvinaisen kylmä huhtikuun lopun sää oli koitunut näiden muuttolintujen kohtaloksi, joka näkyi myös punarintojen pesimärunsauden laskuna: <https://www.helsinki.fi/fi/uutiset/luomus-tutkii/yleiset-suomalaiset-linnut-vahenevat-takatalvet-lisasivat-ahdinkoa>

Matkahuollon palvelujen loppuminen syksyllä 2023 ja talven kestänyt tauko näytteenlähetykspalveluissa varmasti vaikuttivat näytteiden saantiin ja seurannan kattavuuteen. Lintunäytteitä tuli lokakuusta maaliskuuhun lähinnä Oulun ja Helsingin seuduilta, missä saattoi itse viedä näytteen Ruokaviraston toimipaikkaan. Tarttuvia tauteja kuitenkin löytyi kaudella 2023/2024 kohtalaisesti. Uusia tauteja ei Ruokaviraston lintunäytteissä todettu. Salmonellaa todettiin urpiaisissa Oulussa, Kemissä ja Ylöjärvellä, ja pari tapausa todettiin punatulkussa ja vihervarpusessa. Salmonellaa löytyi pitkin kevättä, helmikuusta toukokuuhun. Lintuklamydiaa (*Chlamydia psittaci* -bakteeri) todettiin syksyllä harakassa ja keväällä punatulkussa. Trikomonoosi eli *Trichomonas gallinae* -loisen aiheuttama kuputulehdus kuuluu maassamme vakituisesti esiintyviin lintutauteihin. Viime ruokintakaudella varmistettiin vain yksi epidemia viherpeipoissa Kainuussa syyskuussa. Lisäksi viime kesänä ilmeni muutamia trikomonoositapauksia Etelä-Suomessa viherpeipoissa. Ruokaviraston sähköisen lomakkeen kautta ilmoitettiin kauden aikana kahdesti (Vantaa ja Lohja), syksyllä ja keväällä, viherpeipojen kuolemista trikomonoosiin viittaavin oirein.

Lintunäytteiden lähettäminen

Eläinnäytteet lähetetään Ruokavirastoon nykyään Postin kautta. Ota allekirjoittaneeseen yhteyttä, kun haluat lähettää linnun Ruokavirastoon, niin saat ohjeet maksuttoman pikapaketin tai -kirjeen lähettämiseen. Matkahuollon kanssa Ruokavirastolla ei ole enää kuljetussopimusta. Oulun seudulla asuvat tai liikkuvat voivat myös itse tuoda näytteen Ruokavirastoon (Elektroniikkatie 5, Oulu). Yleiset pakkausohjeet ovat nettisivullamme: www.ruokavirasto.fi/villielainnaytteet

Kiitän kaikkia seurantaan osallistuneita ja toivotan mukavaa tulevaa talvea!

Marja Isomursu
erikoistutkija, luonnonvaraisten eläinten taudit
Ruokavirasto
Villi- ja vesieläinpatologian jaosto
p. 040 5121248; toimiston p. 040 5154325
marja.isomursu@ruokavirasto.fi